

рително обсъждане. Освенъ това той изисква отношенията на учителя и помощниците му къмъ ученицитѣ да бждатъ винаги коректни. „Не требува учителъ нито показувателитѣ му да думатъ на ученицитѣ съ надмѣнний тонъ, или съ изражения презирателни...“ Учителътъ трѣбва да се носи еднакво съ всички ученици, бедни или богати, по-слабо или по-силно напредващи. Училището, при това, е общенародно и въ него трѣбва да иматъ достѣпъ всички деца на народа, „безъ никое различие, сиромашкото дете, както и чорбаджийското“.

„Ако учителъ иска да върви всегда добре училището му, требува да се посвети совсемъ въ него“ — това е разбиране за отношенията на учителя къмъ професията му, което и днесъ се дебело подчертава отъ всички. То, обаче, добива особна цена поради обстоятелството, гдето авторътъ съветва учителитѣ да се отдаватъ на професията си безъ огледъ на материалнитѣ изгоди, които тя носи, а само по съображенията, „че правятъ едно добро и богоугодно дѣло. Добритѣ и благитѣ учители намиратъ Господственнейшее возмездие на трудоветѣ си въ внутренното имъ удоволствие душевно, което приематъ, като правятъ добро“. Така може пъкъ да постѣпва само оня учителъ, който чувствува склонность къмъ професията си и се е отдалъ ней съ цѣлото си сѣщество. Най-после, учителътъ трѣбва да чувствува удоволствие отъ самото общуване съ децата и да е способенъ да слиза до равнището на тѣхнитѣ интереси. Нѣма ли тия качества, по-добре е да се отдаде на друга професия, защото въ учителската не ще има никакви успѣхи. Требува да се удовлетворява да е помежду децата, и да съизволява да снисходда заради нивъ и въ най-малкитѣ вещи. Ако нѣма тия дарби, да влѣзе въ нѣкой други подвигъ; въ учителското звание не ще да стори ни една полза“. Като четемъ тия думи, струва ни се, че слушаме нѣкой съвремененъ педагогъ да ни говори за *социалната насоченостъ* на учителя, изразена въ готовността му да общува съ децата, и за умението му да въприема, мисли и чувствува по детски.

Доста мѣсто е отстъпено въ ръководството на въпроситѣ за длѣжноститѣ на ученицитѣ и за наказанията и наградитѣ, съ които си служи взаимоучителното училище. Така, въ 15 точки е казано, какъ трѣбва да се държи ученикътъ *във* и *вън* отъ училището. Между другото, тукъ е обърнато внимание особно много на чистоплътността на ученицитѣ и на стегнатото имъ облѣкло. Авторътъ дори е на мнение горната ученишка дреха да е еднаква у всички. „И требува да бива способъ, — казва той, — щото сичкитѣ ученици да носятъ горни дрехи подобно, като се дава помощ на сиромаситѣ“. Тукъ имаме вече подхвърлена идеята за униформа на ученицитѣ. — Къмъ длѣжноститѣ на ученицитѣ се редятъ още: редовното посещение на училището, коректното държание съ